

Celo leto 12 K
 Pol leta 6 K
 Četrt leta 3 K
 Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.
 Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
 petivrstice; pri večkratnih ozna-
 nilih velik popust.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Maribor, dne 21. avgusta 1912.

Letnik IV.

Uredništvo in upravnništvo:

Maribor, Koroške ulice 5.

"STRAŽA"

izhaja v ponedeljek, sredo in petek
 popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

Št. 96.

Za naše časopisje.

Dnevi počitniškega miru gredo h koncu. V javnosti postaja vse bolj živahno in čitajoče občinstvo sega zopet z večjo radovednostjo po časopisju. V teh dneh je agitacija za naše časopisje zopet lažja in hvaležnejša. V času pasjih dni, ko se ne zgodi skoro nič takega, kar bi zainteresiralo našo pozornost in marsikdo med čitanjem časnika napravi svoj popoldanski spanček, je težko pridobivati listu novih naročnikov. Sedaj na jesen pa, ko zavlečejo preko gričev in planjav hladnejše sappe, ki vzbude celo javnost iz poletnega mrtvila in zapljuje vsepovsod novo življenje, je delo prijetnejše in vspešnejše. Tudi se sedaj, sicer še počasnega koraka, že bližajo dolgi zimski večeri, ki človeka naravnost vabijo k čitanju. Zunaj brije mrzla burja, v gorkem zapečku se sedi pa prav prijetno in čitanje daje dvojni užitek. Iz vseh teh vzrokov mora vsak prijatelj našega časopisja sedaj s podvojeno vnemo delati za razširjenje naših listov. Ne bomo pisali besed o pomenu časopisja sploh in našega katoliško-naročnega posebej. Reklo in zapisalo se je o tem že toliko krilatih besed in zlatih resnic, da bi bilo vsako ponavljanje potratna časa. Pribijemo samo: Če ne bomo skrbeli, da bo naše časopisje dobro razširjeno, je vse naše drugo delo zaman. Komur mar srečna bodočnost našega naroda, mora pridobivati našim listom vedno novih naročnikov. Pogledjte vnemo in doslednost naših nasprotnikov! Vsak njihov somišljenik je naročen na svoje glasilo in v trgovinah in gostilnah, kamor zahajajo, vise povsod njihovi listi. Ako pa bomo dopustili, da nam bo nasprotno časopisje okužilo ljudstvo, potem je brezvspešno vse naše izobraževalno in organizatorično delo.

Prijatelji, somišljeniki! Širite zato naše liste, pridobivajte "Straži" novih naročnikov! Vzglede naj nam boho nemški katoliki. Na svojem zadnjem shodu v Aachenu so glede časopisja med nepopisnim navdušenjem sklenili in določili sledeče:

1. Katoličani naj katoliško časopisje podpirajo s sodelovanjem, zlasti pa z novicami, ki se tičejo gospodarskega življenja.

2. Vsaka katoliška rodbina imej katoliški časopis in naj zanj agitira.

PODLISTEK.

Van Li, pogan.

Angleško napisal Bret Harte. Poslovenil Jaklič.

(Dalje.)

To je bil že dolgo pričakovani odgovor na moje zadnje pismo na Hop Singa. Toda kje je prinašalec? Kako je pismo prišlo semkaj? Poklical sem tekača, vprašal faktorja, stavece, nobenega odgovora! Nihče ni vedel, kako je prišlo pismo na mojo mizo, nihče ni videl prinašalca.

Nekaj dni pozneje je pa prišel k meni berač ah Ri.

"Ali potrebujete kakega dečka? Prav, ga vam priskrbim."

Takoj se je vrnil s Kitajčkom, ki je imel komaj deset let. Njegova zunanost in hitrost je napravila na me zelo dober vtis in sprejel sem ga takoj v službo. Ko je bila službena zadeva končana, sem ga vprašal po imenu.

"Van Li", je dečko odgovoril.

"Torej ti si tisti, ki ga je poslal Hop Sing? Za vruga, zakaj prideš se le sedaj? Kako si pa oddal pismo?"

Van Li me je pogledal ter se smejal.

"Jaz vreči s cesta."

Nisem ga razumel.

Gledal me je radovedno, pograbil pismo iz rok in stekel na ulico. Nekaj minut kasneje je priletelo pismo skozi okno, napravilo dvakrat obohot po mizi in padlo prav mirno na mizo, kakor bi imelo peroti. Na moje začudenje je nato pritekkel Van Li, pogledal na pismo in mene ter dejal:

"Tako, John."

Držal se je čisto mirno. Ta umetnost je bila njegovo prvo delo v službi.

Njegovo naslednje delo, kar moram povdarjati z žalostjo, ni imelo istega vspeha. Eden naših časni-

3. Katoličani naj ne naročajo, pa tudine berejo in na kakršenkoli drugi način ne podpirajo liberalnega časopisja, pa tudi ne brezbarvnega.

4. V vseh društvih in na vseh shodih se ima povdarjati važnost časopisja in dolžnost je podpirati.

V resnih dneh.

Berchtoldov predlog radi ureditve balkansko-turških razmer je našel v svetovni javnosti ugoden sprejem. Iz Berlina, Rima in Petrograda so že dospeli soglasujoči odgovori in tudi iz Londona in Pariza se ne pričakuje nič drugega. Tudi oficijelna javnost vseh evropskih velesil pozdravlja Berchtoldov korak simpatično. Ampak vse to je samo zunanje nakitje. Berchtoldov predlog je pač tak, da si pod njim misli lahko vsakdo kar hoče, zato je naravno, da velesile niso proti razgovoru. Zlasti mu ne more nasprotovati nobena vlada, ker je njegova tendenca v prilog balkanskim narodom in zavzema med velesilami tekma za naklonjenost balkanskih ljudstev odlično vlogo. Če bo pa Berchtoldov predlog rodil kaj pozitivnih vspehov, je drugo vprašanje. Opravičenih pomislekov je zelo mnogo.

Balkansko vprašanje je evropsko vprašanje. Po padcu mladoturkov je postala v Carigradu tripotententa trumf. Grof Berchtold je s svojim predlogom, s katerim je izpodmaknil stolec izključnemu vplivu Londona, Pariza in Petrograda, napravil srečno potezo. Ugotovil je zopet, da morajo biti pri rešitvi balkanske krize udeležene vse velesile. Dosegel pa s tem ni trenutno nič več, kakor da je odstranil ljubosumnost, ki se je bila že vgnezdila med velesilami. Ljubosumnost bi pa takoj vspametela s podvojeno močjo, če bi Rusija začutila, da se jo hoče izpodrinuti kot varuhinjo in zaščitnico balkanskih narodov.

Nesrečna in od nekđaj zavožena balkanska politika naše države se bo bržčas tudi sedaj ob priliki Berchtoldovega predloga maščevala. Če bi bila Avstrija svojo politiko na Balkanu vršila v sporazumu z Rusijo, bi ji ne bilo potreba sedaj apelirati na evropski eropag velesil. Ti dve velesili, pod katerih naravno vplivno sfero spada Balkan, bi lahko brez

drugih in preko drugih uredili balkansko vprašanje. Po drugi strani pride v poštev, da je Avstrija pri balkanskih narodih radi svoje (več kot neumne) balkanske politike osvovljena bolj kot katera druga država. Inicijativnega predloga Berchtoldovega Balkanci ne pozdravljajo z nobenim veseljem, čeprav je namenjen v njih dobro. Ostane pač resnica, s katero treba računati: balkanski narodi Avstriji ne zapajo in slutijo za vsakim njenim korakom — nemško kopito.

Otežkočevala bo sporazum gotovo v nemali meri tudi neodkritosrčnost Italije. Italijanska vlada se je sicer oficijelno izrazila, da soglasuje z Berchtoldovim predlogom in mu je pritrčila, toda to je samo navidežno, pesek v oči javnosti. Kot brezdvomno se lahko smatra, da ima pri vstaji v Albaniji svoje roke vmes Italija. Bogata sredstva, s katerimi razpolaga Isa Boljetinac, vodja vstašev, povedo več kot dovolj. Brez vpliva gotovo tudi ni, da je bival od mladoturkov preganjani albanski vodja Ismail Kemal v Italiji in je od tam daljal direktive. Še bolj kot ta dvojnogra bo oteževala razgovor med velesilami italijanska nenasitna pohlepnost. Že se čujejo iz Italije glasovi, ki pravijo, da pozdravljajo Italijani Berchtoldovo inicijativo, ker vidijo v njej pričetek delitve — Turčije. Po teh glasovih bi Italija ne prišla samo v posest Tripolitanije, temveč bi pograbilala tudi otoke v Arhipelnu. Na Albanijo bi začasno pozabila, toda konečni cilj bi ostal še vedno: ustvariti Italijo, kot je bila nekđaj, ko so gospodovali Benetke, Genova, Pijemont itd.

Dvom, da Berchtoldov predlog ne bo dosegel zaželjenega vspeha, opravičujejo tudi razmere v Albaniji. Če prav se jim je bilo po padcu mladoturkov ugodilo na celi črti, vendar niso še zadovoljni in še prihajajo z vedno novimi zahtevami. Najnovejša poročila sicer pravijo, da je turški ministrski svet že sklenil dovoliti Albancem nositi orožje ter da je tuji Ibrahim paša, voditelj turške armade, dosegel sporazum z albanskimi voditelji in se Albanci že vračajo na svoje domove, ampak z gotovostjo se s tem ne more računati. Kdor le nekoliko pozna albanske razmere, ve, da je prav lahko mogoče, da nam jutri žica javi: albanska vstaja je zbruhnila z novo silo.

Velika nevarnost pa grozi Berchtoldovi misli iz razmer v turški vladi sami. Komaj je prišla na

karskih raznašalcev je zbolel. Nadomestovati ga je moral Van Li.

Da bi se ne zmotil, smo mu pokazali že zvečer prej njegovo pot. Ob zori je dobil potrebno število izvodov. Eno uro kasneje je prišel praznih rok in zelo zadovoljen. Vse je raznesel, kakor je dejal.

Na Van Lijevo nesrečo so prišli oškodovani naročniki že pred osmo uro v časopišno ekspedicijo. Dobili so časopise. Ali kakšne. Močno zvite in stlačene papirnate kroglice. Zmetane so bile z vso močjo v spalnice, da so bile vse šipe pobite. Marsikateriga naročnika, ki je bil že vstal, je zadejala krepko stlačena kroglica v obraz. Tudi skozi dimnike in postrešna okna, ali pa nalepljene na turi, ali pa skozi ključavnične luknje so dobili svoj časopis, a razrezan v ozke, dolge trakove.

Eden izmed naročnikov je čakal dolgo v ekspediciji; hotel je govoriti z Van Lijem, kateri se je bil skrivil v mojo spalnico. Pripovedoval je jezen, s solzami v očeh. Ob petih ga je zbudil grozen ropot. Prestrašen je skočil iz postelje. Naenkrat se je prikazal izvod lista "Severna zvezda" v obliki indijskega bata. Priletel je skozi okno, opisal v sobi strahovite kroge, preobrnil luč, zadel otroka v brado, njegova naročnika pa udaril ob čelo in končno zbežal še skozi okno in nazadnje padel prav nedolžno na dvorišče.

Cel dan so prinašali v ekspedicijo papirnate kroglice, ki naj bi bile predstavljale jutranjo izdajo "Severne zvezde." Ogorčenost je bila obča. Izborjen članek o "Virih blagostanja za Humboldov okraj", katerega sem bil napisal dan prej in od katerega sem pričakoval, da bode izboljšal trgovske zveze za prihodnje leto in da bo izšel San Francisko popolnoma uničen iz tega gospodarskega boja, je sedaj prav lepo splaval po vodi.

Slednjič se je določilo, da se bode Van Li prihodnje tri tedne uporabil v tiskarni in da bo delo za mehanično delo. Pri tem je razvil nenavadno

izurjenost in kmalu si je pridobil naklonjenost vseh faktorjev in stavecev. Naučil se je hitro in korektno staviti, pri čemer mu je zelo dobro služila izurjenost njegovih prstov. Neznanje jezika je povečalo še njegovo mehanično napenjanje, pri čemer je hotel dokazati stavek, da je slab stavec oni, ki gleda na zamisel manuskripta. Stavil je z isto skrbnostjo dolge stavke, ki so jih napisali njegovi tovariši v zasmeh, kakor kratke stavke z zasramovanjem: "Van Li je satanov otrok", ali "Van Li je mongolski pes."

Kmalu se je tudi naučil maščevati se nad svojimi zaslečovalci. Spominjam se neke šale, katera mi je naredila mnogo sitnosti. Naš faktor se je pisal Webster. Bil je ob času političnega boja in polkovnik Starbottle je imel navdušen govor, katerega je prinesla "Severna zvezda" neokrajšanega. Na nekem mestu je dejal polkovnik Starbottle: "Ponavljam besede božanskega Websterja — Tukaj so sledile besede, katere sem pozabil. Slučaj je hotel, da je Van Li spoznal po končani korekturi ime svojega največjega zasmehovalca in naravno je verjel, da je govor o njem. Ko je bilo vse stavljeno, se je Webster odstranil; Van Li je porabil priliko, vzal stavek ven in potisnil temu prilagoedečo se tanko ploščo s kitajskimi črkami. V stavku je bilo prav jasno izraženo sovraštvo proti svojim predpostavljanim in nezmožnost faktorja Websterja.

Naslednje jutro je izšel polkovnikov govor, kjer pove božanski Webster svojo modrost v popolnoma nerazumljivi kitajščini. Jezo polkovnika so komaj ukrotili. Še danes vidim tega odličnega hoditi po moji pisarni in zahtevati preklic.

"Toda, moj dragi", sem ga vprašal, "ali hočete s svojim podpisom prevzeti odgovornost za trditve, da John Webster ni nikdar kaj takega rekel? Ali nam morete preskrbeti prestavo tega čitana in s svojo častno besedo trditi, da blaženi John Webster ni nikdar tega rekel? V tem slučaju, moj ljubi, dam natisniti vaš preklic." (Konec prih.)

krmilo, že pada iz ene krize v drugo in vesti o težki krizi celega kabineta počejo vtihniti. Že se sliši, da hoče vojaška liga posnemati mladoturke. Ministri, ki nočejo plesati, kakor ona goče, morajo izginiti — povsem kongruentno kot prej pod mladoturškim režimom — iz površja. Obeta se tedaj korumpiran in nasilen sistem v drugi izdaji. Vprašanje je zato, ima li Turčija še dovolj notranjih zdravih moči, da bi eventualne predloge veseliš izvedla?

Če napravimo resume, vidimo, da je nebroj nevarnosti, ki pretijo Borcholdovemu predlogu in branijo, da bi se turški kaos razmotal in izčistil. Položaj je skrajno resen in kljub vsem lepim in pomirjevalnim besedam, ki done iz vseh diplomatskih kabinetov, je izbruh balkanskega vulkana grozeč. Samo če bodo velesile odločno in z brezpogojno odkritosrnostjo šle na rešitev balkanskega problema, je ugoden izid mogoč.

Shodi.

Ljutomer.

V nedeljo dne 18. t. m. se je vsopredno s slavnostnim zborovanjem posojilnice vršilo slavnostno zborovanje Zveze gasilnih društev v ljutomerskem okraju.

Po pozdravu načelnika gospoda Rajha Jožefa starejšega je govoril državni poslanec gospod Ivan Roškar, kateri je čestital gasilnim društvom k njih vspehom in želel, da naj v bodoče z istim navdušenjem delujejo v blagor trpečega človeštva. Gospod poslanec je v nadaljnjem govoru načrtal cilje, katere naj dosežejo gasilna društva v bodoče.

Popoldan se je v Sršenovem logu razvila velika ljudska veselica, katere se je udeležilo več kakor tisoč ljudi. Razpoloženje na veseličnem prostoru je bilo veselo, k čemur je veliko pripomogla neumorno sodelujoča godba in petje moškega in mešanega zbor pod neutrudljivim vodstvom gospoda Zaehlerla. In tudi tombola je naklonila marsikateremu obiskovalcu lepe dobitke. V šotorih so skrbele vrle murske poljanke za jed in pijačo. Med drugim so postregle gostom z znanimi prleškimi krapci.

Nastopili so razni govorilci, katere je občinstvo burno pozdravljalo. Govoril je profesor gospod dr. Hohnjec in povdarjal, da vrši S. K. S. Z. iste naloge, kakor gasilna društva, da vlada v gasilnih društvih isti duh, kateri preveva celo krščansko izobraževalno organizacijo na Spodnjem Štajerskem in izraža željo, da naj gasilna društva v istem duhu, kot doslej, delujejo skupno s S. K. S. Z.

Ravnatelj Zadrugne zveze gospod Traven iz Ljubljane izraža svoje veselje nad vsem, kar je na Murskem polju videl. Navdaja ga zadovoljstvo, ko vidi lepe sajčove gospodarske in gasilne organizacije ter želi, da store murski poljanci še en korak in si ustanove murskega Orla.

Državni poslanec gospod Ivan Roškar pa opisuje gospodarske in politične razmere in poziva ljudstvo, da se zbira v taboru Slovenske kmečke zveze in v istem vstraja, ker nam je edino dobro organiziran kmečki stan porok za boljšo bodočnost slovenskega naroda.

Nadrevizor gospod Vladimir Pušenjak povdarja, da je veselični prostor velikega pomena radi tega, ker se je na istem leta 1868 vršil prvi slovenski tabor, nadalje leta 1900 stoletnica rojstva nepozabnega vladarja Antona Martina Slomška in sedaj 40letnica Okrajne posojilnice v Ljutomeru in 20letnica gasilstva v ljutomerskem okraju. Vsi ti važni narodni jubileji so veliko pripomogli k temu, da je na Murskem polju ljudstvo zelo zavedno in za vsak napredek vneto. Potrebno je, da se ob priliki teh obletnic spominjamo vseh onih narodnih delavcev, kateri so te organizacije privedli do razvoja, katerega dan današnji občuduje ves slovenski narod. Vsem delavcem in voditeljem posojilnice, kakor tudi gasilstva bo ostalo ljudstvo vedno hvaležno.

Veseličje so se udeležili tudi liberalci in sicer bržčas radi tega, da bi jih ljudstvo videlo in jih še občudovalo, ker tudi klerikalni groši dobro diše raznim liberalnim veljakom. Četudi je par mlečnozobih mladičev skušalo nekaj izzivati, je ostalo razpoloženje na veseliči neskajeno in se morajo dotičniki zahvaliti le miroljubnosti in izobraženosti našega ljudstva, da niso dobili za svoje nečuvno postopanje takega plačila, kakor zaslužijo.

Veseličja je trajala pozno v noč in bo ostala vsem udeležencem v najlepšem spominu.

Križe pri Podsredi.

Ni nedelje, ne praznika, da bi naši poslanci ne pohiteli med ljudstvo, med svoje volilce, da jih organizirajo, poučujejo, navdušujejo.

Tako je pohitel gospod državni in deželni poslanec dr. Francišek Jankovič v občino Križe, da poroča v lepem številu zbranim volilcem o državno- in deželnozborskem delovanju. Shod, ki se je vršil v Pečcah pri Janezu Omerzelu in ga je vodil gospod Kostajnske, je trajal dobre tri ure.

Gospod poslanec je v svojem govoru temeljito razpravljal o novem brambnem zakonu, ki stopi letos v veljavo, o podaljšanju vračila brezobrestnih posojil, o pokopani predlogi glede vinskega danka, o avstro-ogrski pogodbi itd. Nato je navajal razloge, zakaj so naši slovenski poslanci stopili v dež. zboru v obstrukcijo, kar so vzeli zborovalci s popolnim odobravanjem na znanje.

Slovenskim spodnještajerskim poslancem v državnem in deželnem zboru in posebej gospodu dr. F. Jankoviču, se je izreko popolno zaupanje in se jih pozvalo, vstrajati na začrtani poti, da pride vendar enkrat spodnještajersko slovensko ljudstvo do svojih pravic.

Zreče.

Veseličja, ki se je pri nas vršila v nedeljo dne 18. t. m., se je imenitno obnesla. Tamburaši in diletantje-igranci so svoje vloge rešili v splošno zadovoljnost občinstva, katerega je bilo od vseh sosednjih župnij, zlasti pa iz Konjic, zelo veliko, ter zaslužilo v resnici zahvalo.

Ljubno.

Po drugem sv. opravičku se je vršil v nedeljo, dne 18. t. m. v gostilni pri Korošcu jako dobro obiskan shod.

Predsednikom je bil izvoljen vrli domači župan gospod Ermenec, ki je pozval navzoče, naj zakličejo ob priliki rojstnega dne presvitlему cesarju trikratni „živijo!“; za tem je prisrčno pozdravil gospoda poslance dr. Verstovška, katerega morajo smatrati vsi Gornjesavinčani za svojega domačina.

Poslanec gospod dr. Verstovšek je nato poročal o delovanju v državnem zboru in opisal z živo besedo delovanje ljudske zbornice, zlasti poslancev S. K. Z.

Njegovo poročilo so vzeli navzoči z navdušenjem na znanje in mu izrazili popolno zaupanje, kot vsem poslancem S. K. Z. Po dnevnem reču je zaključil gospod župan zborovanje.

Rečica.

V nedeljo dne 18. t. m. so se zbrali možje, kolikor jih ni na splavih, v gostilni gospoda Stiglica, po domače Prislana, da bi slišali poročilo državnega poslance dr. Verstovška. Shod je sklicalo Katoliško politično društvo. Otvoril ga je odbornik gospod Turnšek, ki je najprvo pozval navzoče, da zakličejo trikratni „živijo!“ presvitlему cesarju, nato je prisrčno pozdravil gospoda poslance.

Dr. Verstovšek je podal v daljšem govoru poročilo o državnem zboru. Njegova izvajanja so bila zanimiva. Razkrinjal je z dokazi početje naših slovenskih liberalcev. Volilci so z navdušenjem pritrjevali njegovim besedam.

Vrlo zastopani so bili kmetje iz Kokarja z gospodom županom na čelu. Predsednik gospod Turnšek je ob sklepu besedi navajal še več zaslug, katere ima gospod poslanec za gornještajski okraj in za občine.

Državnemu poslancu dr. Verstovšku in vsem poslancem Slovenske kmečke zveze se izreče popolno zaupanje.

Politični pregled.

Deželni zbori.

Meseca septembra bo sklicanih več deželnih zborov. Takoj po evharističnem kongresu bo zopet zboroval kranjski deželni zbor. Deželni glavar dr. Susteršič je imel te dni v tej zadevi razgovor z ministrskim predsednikom grofom Stürgkhom.

O štajerskem deželnem zboru se ne ve še nič gotovega. „Grazer Volksblatt“ piše, da stoji slabo.

Odlikovanja ministrov.

Cesar je podelil finančnemu ministru Vaclavu vitezu Zaleskemu in notranjemu ministru Karolu baronu Heinoldu red železne krone I. razr.

Cesar.

Po doseđanjih dispozicijah se cesar koncem tega meseca vrne na Dunaj, kjer bo v prvem tednu septembra sprejel obisk angleškega kralja Jurija. Drugi teden meseca septembra odpotuje vladar v Budimpešto, kjer se nastani na svojem gradu Gödöllő. Nekateri listi poročajo, da ga bo tu obiskal srbski kralj Peter. Toda s kompetentne strani se ta vest polnočeno dementira.

Parlamentarni kalendarij.

Po ministrskem svetu v ponedeljek dne 19. t. m. so se naši ministri zopet razšli po letoviščih. Krog dne 10. septembra se zopet vrnejo in se bo sestel prihodnji ministrski svet. Med dne 15. in dne 20. septembra se sestanejo delegacije. Približno mesec pozneje, okrog dne 20. oktobra, se sestane državni zbor.

Cesarski komisar za Istro?

Listu „Villat“ v Budimpešti javljajo iz Pulja, da bo imenovan za upravitelja v Istri poseben cesarski komisar in sicer zaradi nerednosti v občinskih upravah v Pulju in po drugih v italijanskih rokah se nahajajočih mestih.

Moravsko.

Listi poročajo iz Brna: Kakor poročajo tukajšnji listi, se bodo vršile deželnozborske volitve na Moravskem meseca oktobra t. l.

Češko.

Gospa Kunetička izjavlja v „Nar. Listyh“, da so neresnične vesti, da hoče odložiti svoj deželnozborski mandat. Ona hoče obdržati svoj mandat in počakati, kako bodo odločile merodajne instance o vprašanju veljavnosti njenega deželnozborskega mandata.

Poljsko-rusinska sprava.

Poljsko-rusinska sprava pogajanja so postala zopet aktualna. Večkrat med početničami je bilo slišati o kakih konferencah radi rusinske univérze in radi volilne reforme za gališki deželni zbor. Včera

je imel predsednik Rusinskega kluba dr. Lewicky daljšo konferenco z ministrom Heindoldom. V vseučiliščnem vprašanju bo vlada izdelala formulo, na podlagi katere naj bi se vršila pogajanja med Poljaki in Rusini.

Ogrsko.

Na znanem shodu, ki ga je ogrski ministrski predsednik imel na praznik pred svojimi volilci v Nagyenyedu (Strassburgu na Sedmograškem), je rekel o volilni reformi sledeče:

„Volilni zakon bo stal na inteligenčnem cenzusu. To se zgodi na ta način, da oni, ki ima višjo stopnjo inteligence, dobi brez drugega volilno pravico. Kjer je pa inteligenca na zelo nizki stopinji, je treba brezpogojno zahtevati gotove pogoje zanesljivosti, kar pa, kakor mislim, splošnosti sistema ne škoduje in sicer zato ne, ker bodo ti posebno z ozirom na pridobitne pogoje imeli zelo podrejen pomen in ker jih bo mogel vsakdo izpolniti. Glede volilnega postopanja smo na stališču decentralizacije, to je, volitev se naj vrši po občinah ali okrožnih notarijatih.“

Kakor se iz tega razvidi, gredo mažarski mogotci okoli volilne reforme še vedno kakor mačka o kolji vrele kaše. Jasno je na prvi hip, da se misli z inteligenčnim cenzusom le na to, da bi kolikor mogoče prikrajšali nemažarske narodnosti. Studirajo in študirajo, a seveda, naj že obnačajo tako ali tako, poštene volilne reforme, ki naj bi zagotovila gospodarstvo sedanjih kliki, vendarle ne zavrtijo. V znamenju nepoštenja in nasilja se bo vršila ogrska politika tudi v bližnji bodočnosti.

Bolgarija.

Car Ferdinand je imel z nekim ogrskim političnim pogovor, v katerem se je laskavo izrazil o napredku Bolgarske. Car je rekel: Kaj je bila Bolgarska pred 25 leti in kaj je danes. Evropa še ne pozna popolnoma te lepe dežele, pred katero mora vsak kulturen Evropejec sneti klobuk. Bolgarski narod je jako nadarjen, delaven in trezen ter stoji na prvem mestu med južnimi Slovani. Trideset let je zadostovalo, da se je povzpela Bolgarska do svoje dosedanje stopnje kulture in napredka ter da je zavzela častno mesto med evropskimi narodi. Car Ferdinand gleda s posebnim ponosom na svoje 25letno vladanje v procvit bolgarskega naroda.

Vstaja na Kitajskem.

Na Kitajskem ne pride do miru. Kitajska vlada je dala aretirati generala Ceng Vu in Ceng Fengju postavila pred izjemno sodišče, katero ju je obsodilo na smrt. Generala sta bila takoj na to usmrčena. Osumljena sta bila, da sta snovala zaroto proti republikli. Več častnikov, ki so bili voditelji revolucionarnega gibanja, so kratkoma postrelili. Nekateri so oklenili v verige in jih pometali v ječe. Vsled dvomljivega krivdoreka vlada, med prebivalstvom silno ogorčenje.

Predsednik republike Juanšikaj si je s svojo naglico in z drakonsko ostroščjo nakopal boj na nož med seboj in senatom, ker so bili usmrčeni častniki pristaši senatora.

Raznesla se je bila tudi vest, da je bil v Peking uumorjen duševni vodja republike dr. Sunyatsen. Novejše vesti to pa dementirajo. Vsekakor je nevarnost novih homatij na Kitajskem pa še vedno velika.

Raznoterosti.

V kn.-šk. dijaško semenišče v Mariboru so bili na novo sprejeti drugošolci: Janez Antolovič Dobove, Karol Gajšek iz Konjic, Peter Kovačič od Sv. Petra pri Radgoni, Jožef Kranjc iz Spitališča, Mihael Napotnik iz Tepine, Stanislav Ozmeč od Sv. Miklavža, Alojzij Prebevšek od Sv. Antona v Slovgoricah, Ludovik Staneer iz Tarenine, Anton Tomazič od Marije Snežne, Franc Zupančič iz Loke in Alojzij Sinkovič iz Kapela; ter tretješolci: Ant. Kežman iz Dobove, Martin Umek iz Pišec in Adolf Ramšak iz Skal.

Evharistični shod na Dunaju. Pisarna lavantinskega škofijskega odbora ima pristopnice vseh tistih, ki so poslali denar, že izgotovljene. Razpošiljatev pa se bo mogla še le tedaj pričeti, ko pride iz Dunaja poročilo, kje bodo udeleženci došli skupna stanovanja. Tu hočemo zapisati na vsako pristopnico, da si posamezniki lažje pomagajo, ako se kateri zače. Kdor vzame karto po 2 K, ki velja za dne 14. in 15. septembra, mora še pridjati 1.70 K za znake in legitimacijo. Vsem, ki so poslali samo 6.35 K ali 10.35 K, svetujemo, da za vsakega udaj še dopošljejo 35 vin. Mnogi namreč želijo iti v Marijino Celje in rabijo legitimacijo za znizano vožnjo, mnogi se bodo morča še le na Dunaju odločili. Tamkaj pa ne bodo mogoče dobiti več legitimacije. Vozili se bomo na Dunaj na vsak način dne 11. septembra zjutraj s skupnim vlakom, tako da pridemo tje okoli opoldne, ali vsaj ob dveh popoldne. Kakor smo do sedaj izvedeli, bo najcenejša vožnja z legitimacijami, ki znizajo vozne cene v III. razredu za 50%, v II. razredu pa za 30%. Iz Maribora na Dunaj in nazaj stane vozna karta III. razreda 11 K 50 vin. Iz Dunaja v Mar. Celje in nazaj na Dunaj stane vožnja z legitimacijo 6 K 80 vin. Iz Dunaja nazaj v svojo domovino se ne bomo peljali v skupnem vlakom, ampak vsak si izvoli tist vlak, ki zanj najbolj sodi. Ko boste prejeli legitimacije, jih takoj podpisite z istim imenom, na kate-

Širite Stražo.

Le pristna s to le 61

varstveno znamko

Rösler-jeva

voda za zobe

je najboljša za zobe.

Dobi se povsod.

Steklenka 72 h.

Hotel Trabesinger

v Celovcu
Velikovška cesta

št. 5

Veliko dvorišče za vozove in tri hlevi za konje. — V tem hotelu najdete vsak dan prijetno slovensko družbo. Velike dvorane za shode in veselice.

Na kolodvoru pričakuje gostov domači omnibus.

Lojzka in Pepca Leon.

„Slov. Straža“ v Ljubljani

želi imeti v vsaki občini po vsem Slovenskem zanesljivega človeka, ki bi sodeloval pri „Ljudskem zavarovanju“. Zagotovljen je dober in trajen zaslužek. — Ponudbe pod „Ljudsko zavarovanje“ na Slov. Stražo v Ljubljani. 171

Katoličani! Slovenci!

H kateremu krojaču se naj obrnemo?

Jos. Macuh

Maribor, Stolna ulica 5 nasproti Ljudski posojilnici.

Priporoča se preč. duhovščini in sl. občinstvu za obilen obisk; osobito se priporoča vsem cenjenim odsekom „Orla“ za nabavo kompletnih krojev, kot čepic, bluzk itd. za javne nastope in prireditve. Imam nadalje veliko zalogo črnega in modnega blaga, iz solidnih tovarn.

Cene nizke! Delo solidno in vestno! Postrežba točna!

Srečke v korist Slov. Straži
4 krone 75 vin.

znana mesečni obrok za turško srečko, ki ima šest žrebanj z nastopnimi glavnimi dobitki vsako leto:

400.000 franko, 400.000 frankov, 400.000 frankov, 200 tisoč frankov, 200 tisoč frankov, 200 tisoč frankov. Skupaj 1.800.000 frankov.

Prihodnje žrebanje 1. oktobra t. l.

Vsak naročnik turške srečke prejme eno srečko v podporo revnih otrok z glavnim dobitkom v vrednosti 5000 kron zastoj. Pojasnila daje za „Slov. Stražo“ g. Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg 19. 915

Varstvo proti požarom!

Ako hočete mirno spati, križite strehe z **asbestnim škriblem**.

ZENIT

ki je štirikrat lažji od opeke, zelo ličen, trpežen in ne drag.

ZAJEC & HORN, betonsko podjetje Ljubljana.

Franc Pleteršek
Maribor, Koroška
Zaloga cesta 10. pohištva

Bogata zaloga poliranega, medlo poliranega pohištva iz trdega in mehkega lesa za spalnice, obednice, za kuhinjsko pohištvo, zaloga divanov, podstavk, žimnic, stolov in ogledal, otročjih postelj iz železa po zelo nizkih cenah. 83

V najstarejši narodni manufaktorni trgovini se vsled smrti gospoda

Karola Vanič, Celje
Narodni dom

prodaja vsakovrstno blago, kakor: možko in žensko sukno, druki, oksforti, platno vsaki širokosti, dežniki, nogavice, moderci, kravate itd. itd.

po zelo znižani ceni!

Velika množina različnih

ostankov pod lastno ceno.

? Kateri

kavini pridatek naj kupim? Izbira je v resnici težka, kajti toliko ponud človeka naravnost zbega!

Kaj rabite Vi, gospa sosedica? — Jaz? Jaz sem in bom ostala pri preizkušenem

pravem: **Franckovem: pridatku za kavo**

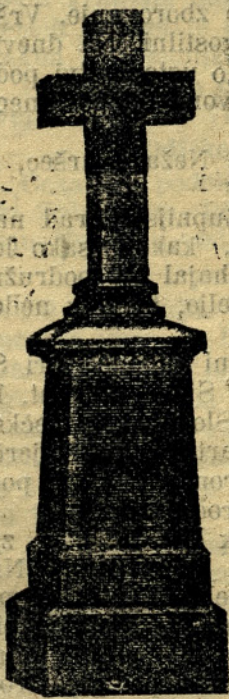
s kavinim mlinčkom iz zagrebške tovarne; od tega zadostuje: manjša množina; on povzroči najlepši, zlatorujavi, čisti zvretok, toraj močno, slastno kavo!

Ni treba si glavo tret!

Najboljše špecerijsko blago, zanesljiva kaljiva vsakovrstna **semena**

voščenih in drugih vrst sveč, dobivate zajamčeno solidne postrežbe pri staroznani tvrdki

Milan Hočevar Celje tik farne cerkve.

Prva južno-štajerska kamnoseška družba v Celju.

Žaga, brusil in strože s strojnim obratom. :: Zavod za graviranje črk. :: Izvračuje nagrobne spomenike in vsa monumentalna in stavbena dela iz tu- in tujemshaga materiala. :: Plošče za pohištvo in raznobarnega marmorja. :: Velika zaloga izgotovljenih nagrobnih spomenikov. :: Najnižje cene. :: Kulantni plačilni pogoji. :: Naročila se izvršujejo točno. :: Ceniki in stroškovni proračuni brezplačno.

Brzejavke: **Kamnoseška družba :: Celje.**

Kmečka hranilnica in posojilnica v Ptujju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Uradni dnevi

so: vsako sredo in vsak petek od 8.—12. ure in vsako nedeljo od 8.—10. ure dopoldne. Vplačuje in izplačuje se redno samo ob uradnih dnevih. Pojasnila se dajejo vsak dan od 8.—12. ure dopoldne.

Uradni prostori

nahajajo se v Minoritskem samostanu v Ptujju.

Hranilne vloge

obrestuje se po 4 1/2%, od 1. oziroma 16. v mesecu po vložitvi in do 15. oziroma zadnjega pred dvigom. Nevzdržane obresti se koncem junija in decembra vsakega leta pripisejo glavnici ter kakor ta-le obrestujejo. Sprejemajo se hranilne knjižice drugih zavodov kot vloge ne da bi se pri tem obrestovanje kaj prekinilo in ne da bi stranka imela pri tem kakih potov ali sitnob. Na raspelago so strankam brezplačno poštno-hranilne poležnice 564 št. 118.060 in domači nabiralniki.

Posojila

se dajejo na vknjižbo po 5—5 1/2%, na vknjižbo in poročstvo po 5 1/2%, na osebno poročstvo po 6%, na zastavo vrednostnih listin in tekoči račun pod ugodnimi pogoji. Prevzamejo se dolгови pri drugih zavodih in zasebnikih; prošnje za vknjižbo se delajo brezplačno.